

Pension adequacy Norwegian country report to OECD

Jon M. Hippe, Fafo og Hans Gunnar Vøien, L&P

Pensjonsforum

16. mai 2014

Disposisjon i dag

1. Problemstillinger for studien
2. Metode, data og beregninger
3. Pensjonsnivåer ved 67 års exit
4. Kortere og lengre yrkeskarrierer
5. Samlet: avgangsalder og fødselskohorter
6. Offentlig og privat sektor
7. Funn og pensjonspolitiske utfordringer

Hvem kan betale for alderdommen?

Familien

Staten

Bedriften

Individet

WE BRING YOU

"DAILY HERALD"

Full Guide to the

BEVERIDGE REPORT

ON THE

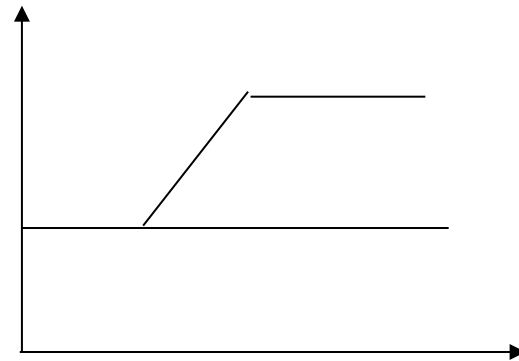
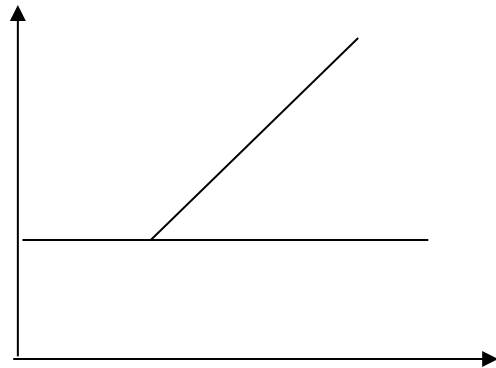
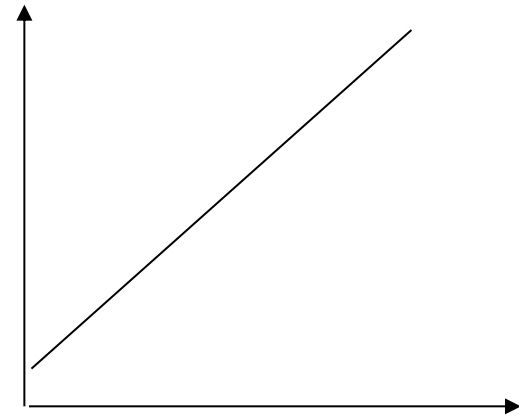
SOCIAL SERVICES

3

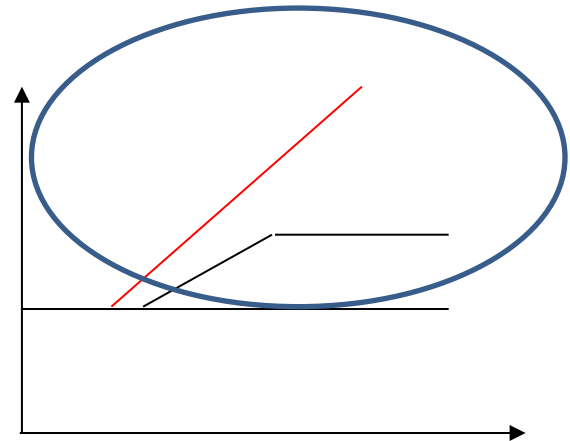
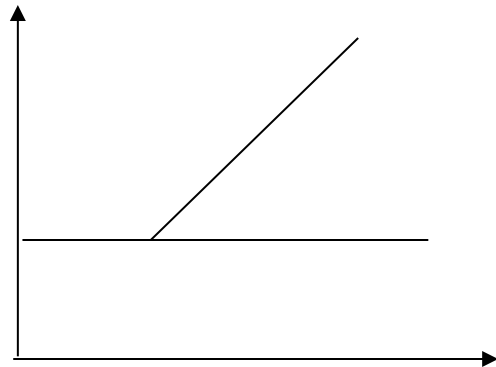
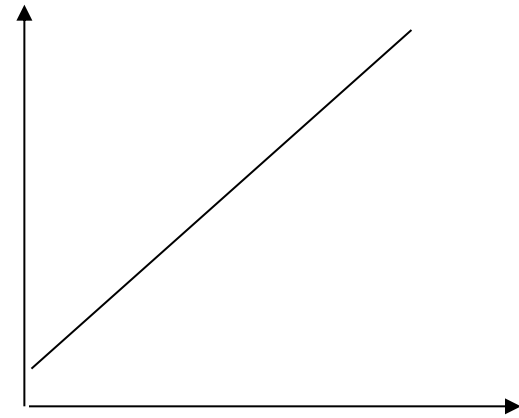
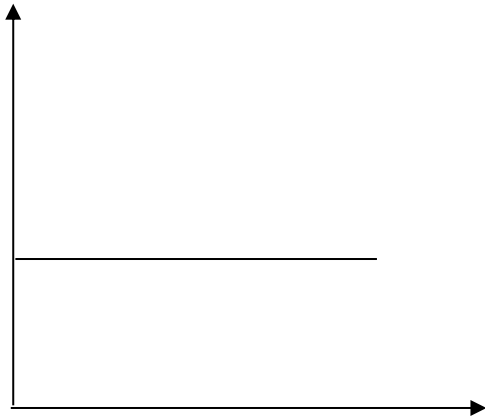
© Mary Evans Picture Library

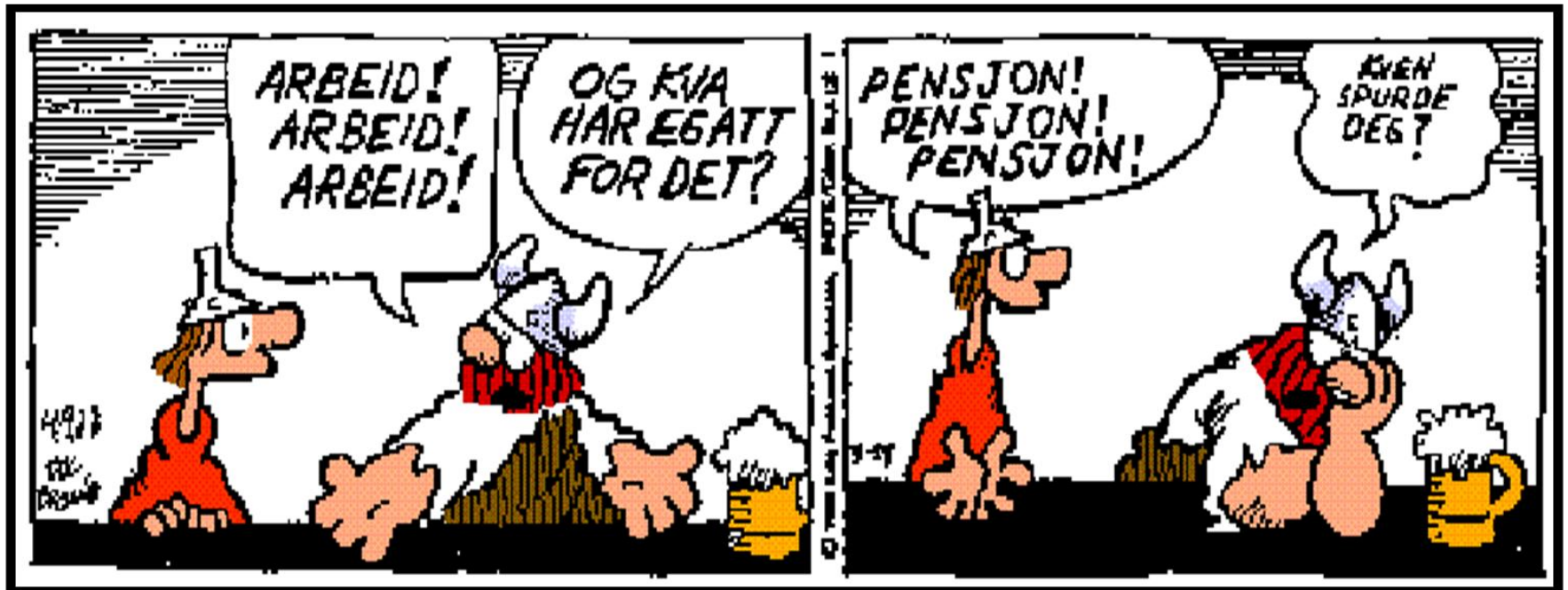
Pensjonshistorie – ulike systemer og ulike rom for et privat pensjonsmarked.

Pensjonshistorie – ulike systemer og ulike rom for et privat pensjonsmarked.

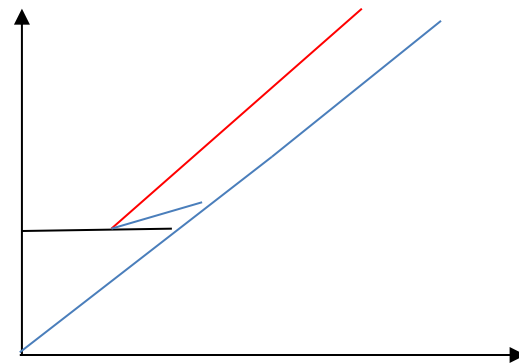
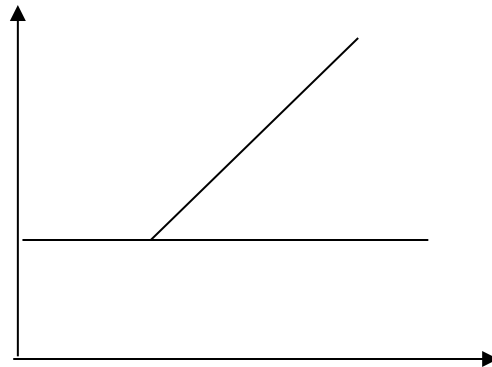
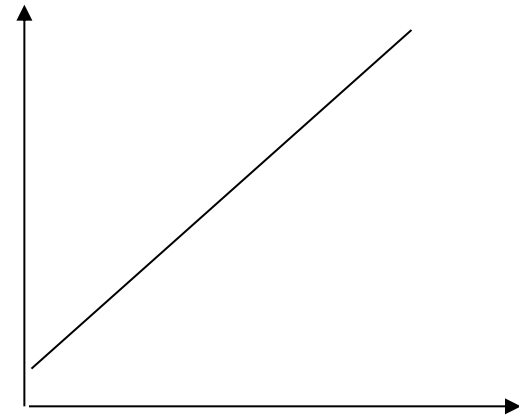
Pensjonsreformen

Den nye utfordringen: Lengre levealder og flere pensjonister= høyere skatt

Dermed: Tjenestepensjoner viktigere + Otp, AFP

Pensjonshistorie – ulike systemer og ulike rom for et privat pensjonsmarked.

Med andre ord...

- Ny «private public mix» institusjonalisert
- Totaliteten avgjørende – ingen skal leve bare av folketrygden!
- Ikke dagens rettigheter eller pensjoner, men oppbygging av fremtidige rettigheter
- Få omfattende analyser av helheten – mye idealtypiske beregninger av ny folketrygd

(OECD)Problemstillinger

- Vil folk ha «nok» pensjon til å leve av?
- Hva kommer fra offentlig og hva kommer fra private pensjonsordninger?
 - Hva med formue og andre potensielle inntektskilder?
- Vil det bli et lavinntekstproblem blant fremtidige pensjonister?
- Pensjonssystem og sosio-økonomiske forskjeller og inntektsfordeling blant morgendagens pensjonister

Ikke lett å gi et enkelt svar i Norge

- Varierer med uttaksalder – ingen fast pensjonsalder
- Varierer med alder – levealdersjustering
- Varierer med tjenstepensjon
 - ulike inntektsdefinisjoner
- Varierer med AFP-dekning
- Varierer med inntekstprognoser ny profil eller som før?

2. Data og metode

- NAV inntektsdata tilbake til 17 år
- TRIM – framskrivninger til pensjonsalder
- Data fra fellesordningen for tariffavtaledekkede bedrifter (org.nummer)
- Valgt ut alle 35 – 61 år
 - Ikke selvstendige. Altså kun ansatte hos en arbeidsgiver.
 - Ikke inntekt under 1 G i snitt over livet
 - Ikke allerede uføre
- Tjenestepensjonsforutsetninger
 - Ytelse, max og min innskudd og nye satser
- Aktuarielle modeller for all pensjonsopptjening
- Beregning for ulike indikatorer

Datagrunnlag

- Individuelle persondata for personer i yrkesaktiv alder (35-61 år) født i årene 1953-1978
- 10 % av befolkningen (født 5., 15. og 25. i hver måned)
- Komplette historiske inntektsrekke og med fremtidig projeksjon (etter NAVs modell TRIM)
- Annen informasjon:
 - Fødselsdato
 - Kjønn
 - Sektor/Næring
 - Arbeidsgiver/ Organisasjonsnummer
 - Tilknytning til privat AFP-ordning
- Samlet har vi anvendt reelle data for 125 000 personer

Populasjonen i studien

Kategori	Andel	Antall
Ingen arbeidsgiver, lav snittinntekt	3,1 %	4353
Uføre	8,0 %	11 203
Ansatte offentlig sektor	53,7 %	75 155
Ansatte privat sektor	35,2 %	49 312

Inndeling av populasjonen

- Alder: Spesielt fokus på årskullene 1953, 1965 og 1975. Sammenlikning av deres ytelser. Betydning av levealdersjustering.
- Kjønn
- Sektor/Næring: Inndeling i offentlig og privat sektor. Privat sektor inndelt i ti hovednæringer.
- Inndeling i tre inntektsgrupper: Lav, middels og høy inntekt

Forutsetninger

- Pensjonsalder: Tre alternativer betraktes
 - Tidligpensjonering (ved 62 år)
 - Ved 67 år (hovedalternativ)
 - Utsatt pensjonering (ved 70 år)
- Inndeling av tjenstepensjonsordning i privat sektor etter antatt utbredelse innen bransjen og avhengig av alder
- Antar samme pensjonsordning gjennom livet

Videre forutsetninger

- Sammenlikning av pensjon som utbetales livsvarig
- Omregning av innskuddskapital til livsvarig ytelse
- Forutsetninger fra regnskapsstiftelsen
 - Årlig avkastning på 4,4 %
- Pensjonsgrunnlag i tjenstepensjon anslås noe lavere enn pensjongivende inntekt for FT/AFP

Folketrygd og AFP

- Folketrygd og privat AFP kan anslås godt via reelle inntektsrekker
- Vi antar ordinær sats på minstepensjonen
- AFP-tilgang anslås via organisasjonsnummeret

Tjenestepensjonsforutsetninger

- Offentlig tjenestepensjon etter reglene vi kjenner i dag, levealdersjustering etter bransjestandard
- Offentlig AFP fra 62 år inkludert
- Ansatte i privat sektor tilordnes 4 typer av ordninger
- Økte innskuddssatser for halvparten av de med god innskuddsordning fra før (5%/8%)

Indikatorer

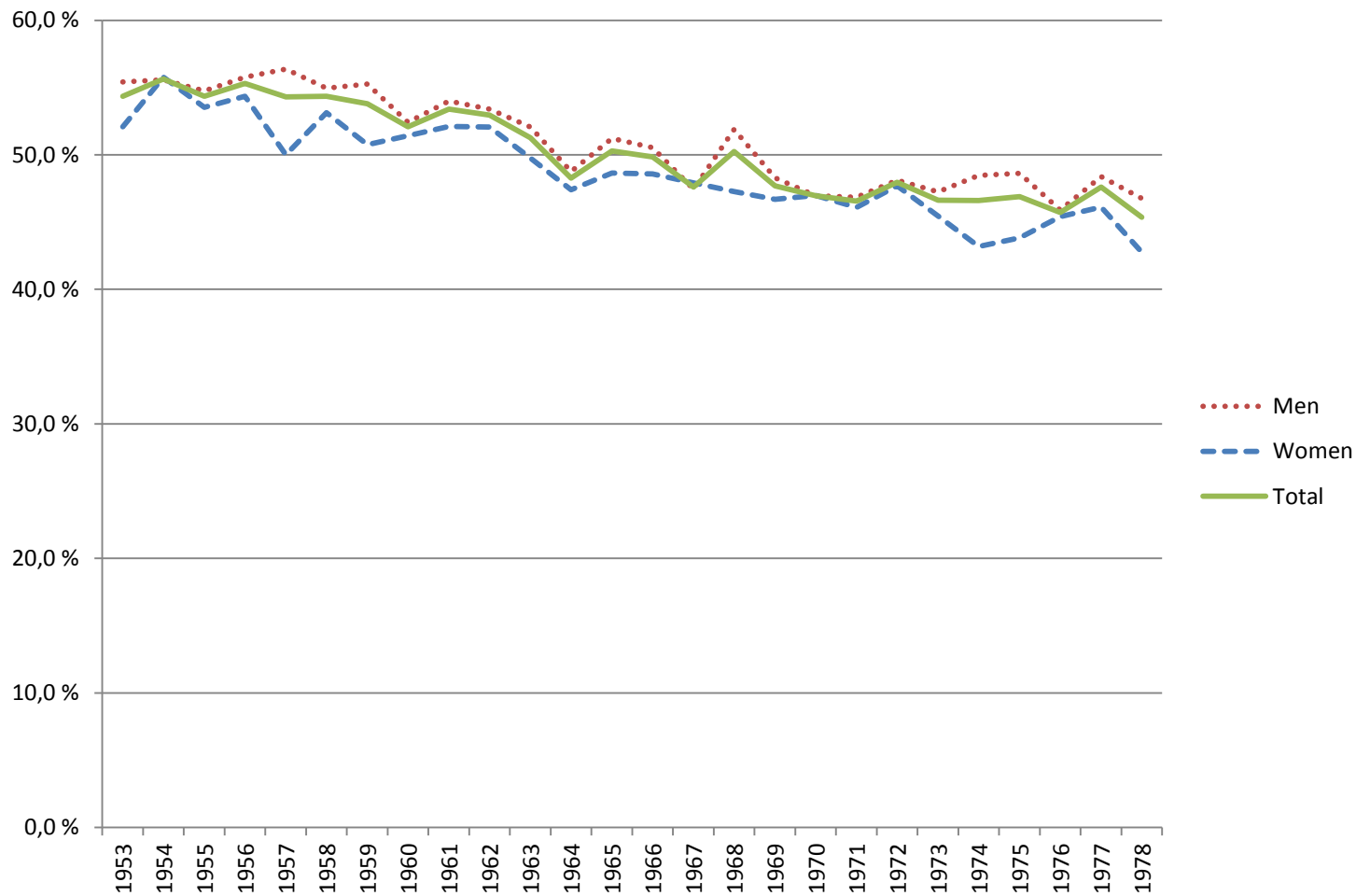
- Pensjon i prosent av snittinntekt
- Pensjon i prosent av sluttinntekt
- Andel med pensjon over $2/3$
- Pensjon sett i forhold til 1953 kulletts pensjon
- Nominell pensjon
- Inntektsfordeling

Dekningsgrader og pensjonsmiks

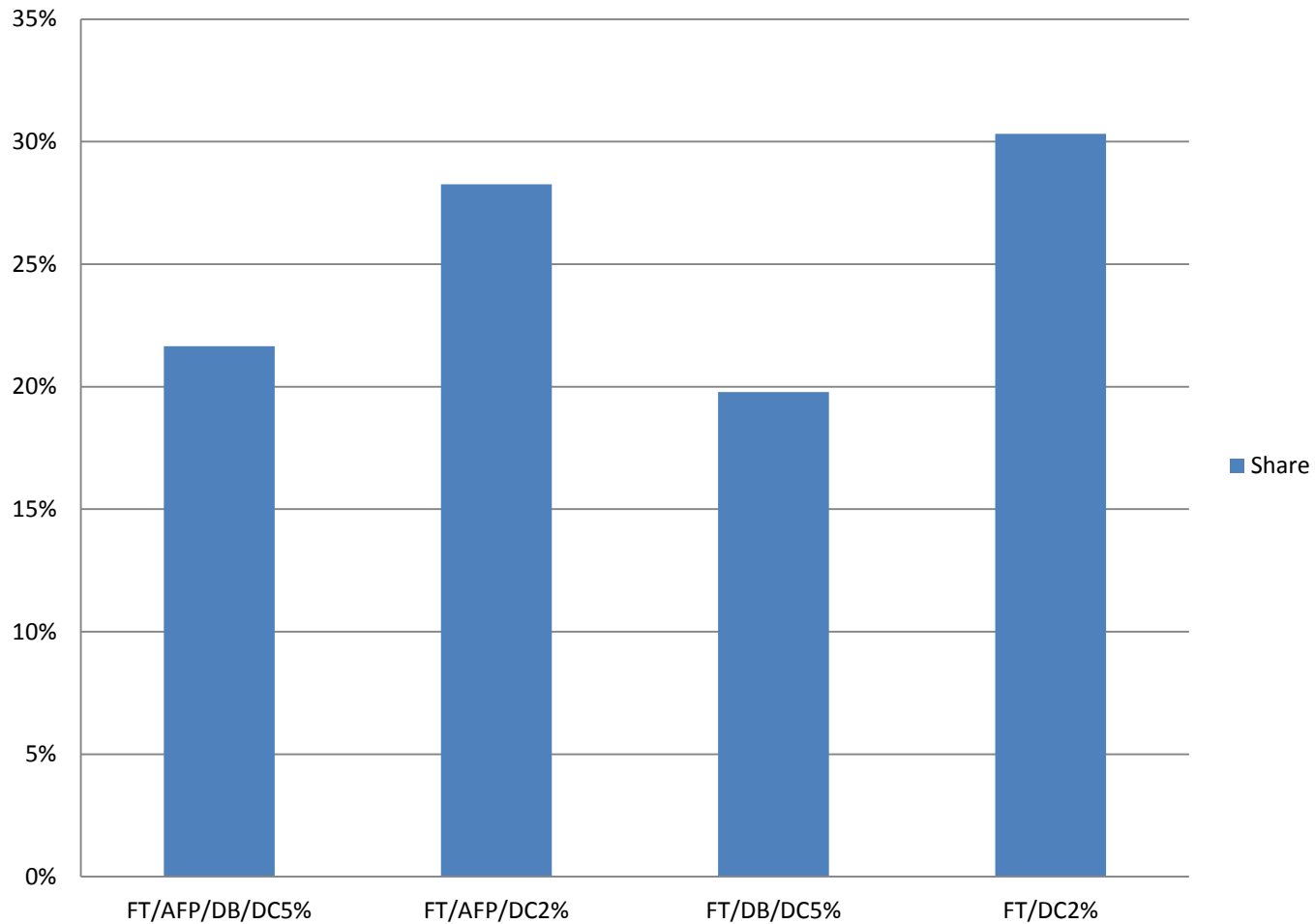

Coverage of AFP by age.

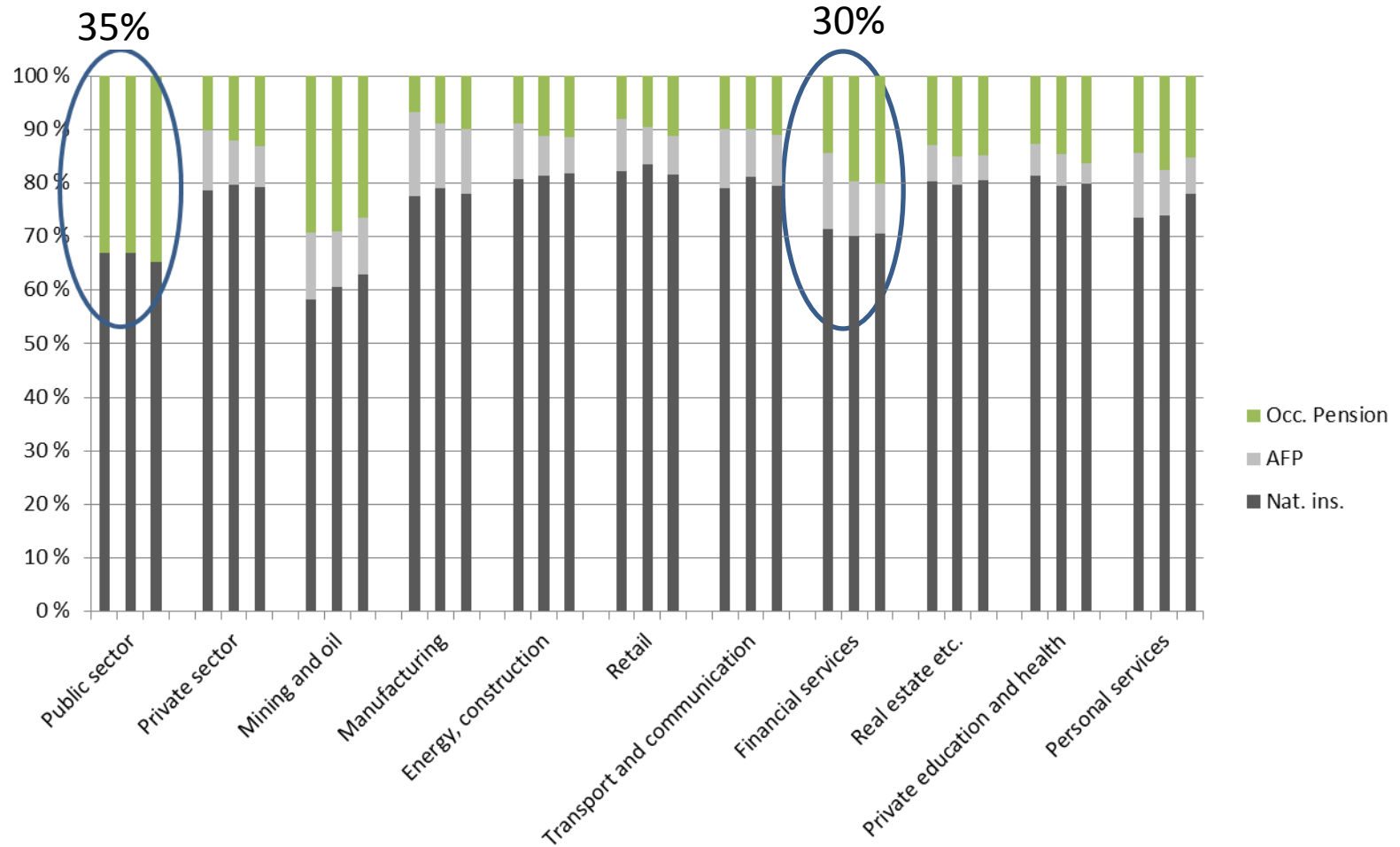
Men and women in private sector

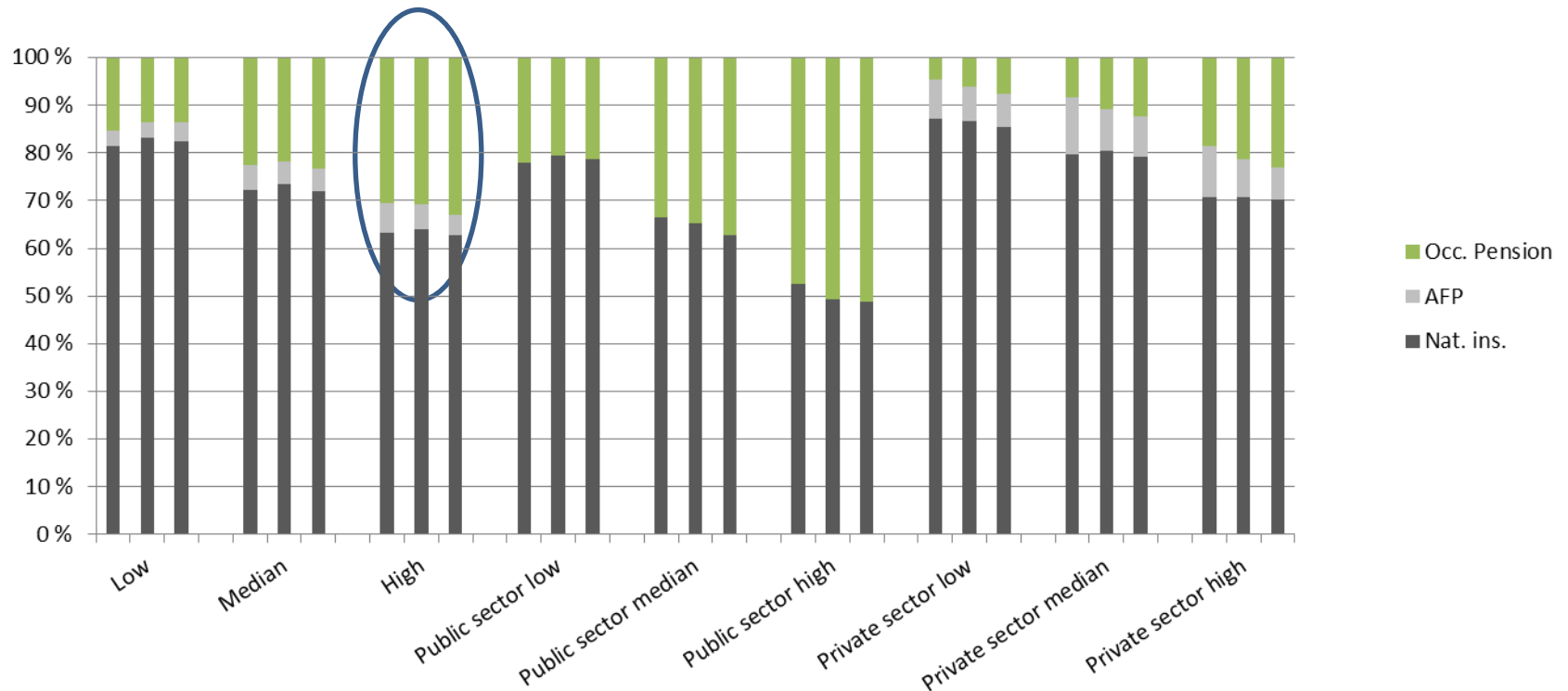
Percent private employees covered by different pension packages. Age 35-61.

Income composition of RR-Li. By industry. 1953, 1965 and 1975 age group. 67 year exit.

Income composition of RR-LI by sector and income group and by income composition. 1953, 1965 and 1975 age groups. 67 year exit.

3 Fremtidig pensjon ved 67 år

Pension indicators. Public sector DB “gross” 66% pension.

Individuals with very low final income are excluded from the calculations of RR-FI.

	Public employees at 67 Median/Average	10% min	10% max	Standard deviation	N
RR-LI. Average life income	Median: 76.8 % Average: 81.2%	60.9 %	106.8 %	21.1 %	49 312
RR-FI. Final income.	Median: 66.3 % Average: 72.1 %	56.9 %	92.6 %	24.2 %	48 146
Ratio 1 – prop 2/3 Proportion more than 2/3 of average life income	82.2 %	NA	NA	NA	49 312
Ratio 2 – fut.pen. Average future pension 1953	Median: 87.4 % Average: 93.0 %	56.7 %	139.5 %	32.2 %	49 312
Average future pension in 2013 NOK/G	Median: 301 609 Average: 320 996	195 575	481 436	111 258	49 312

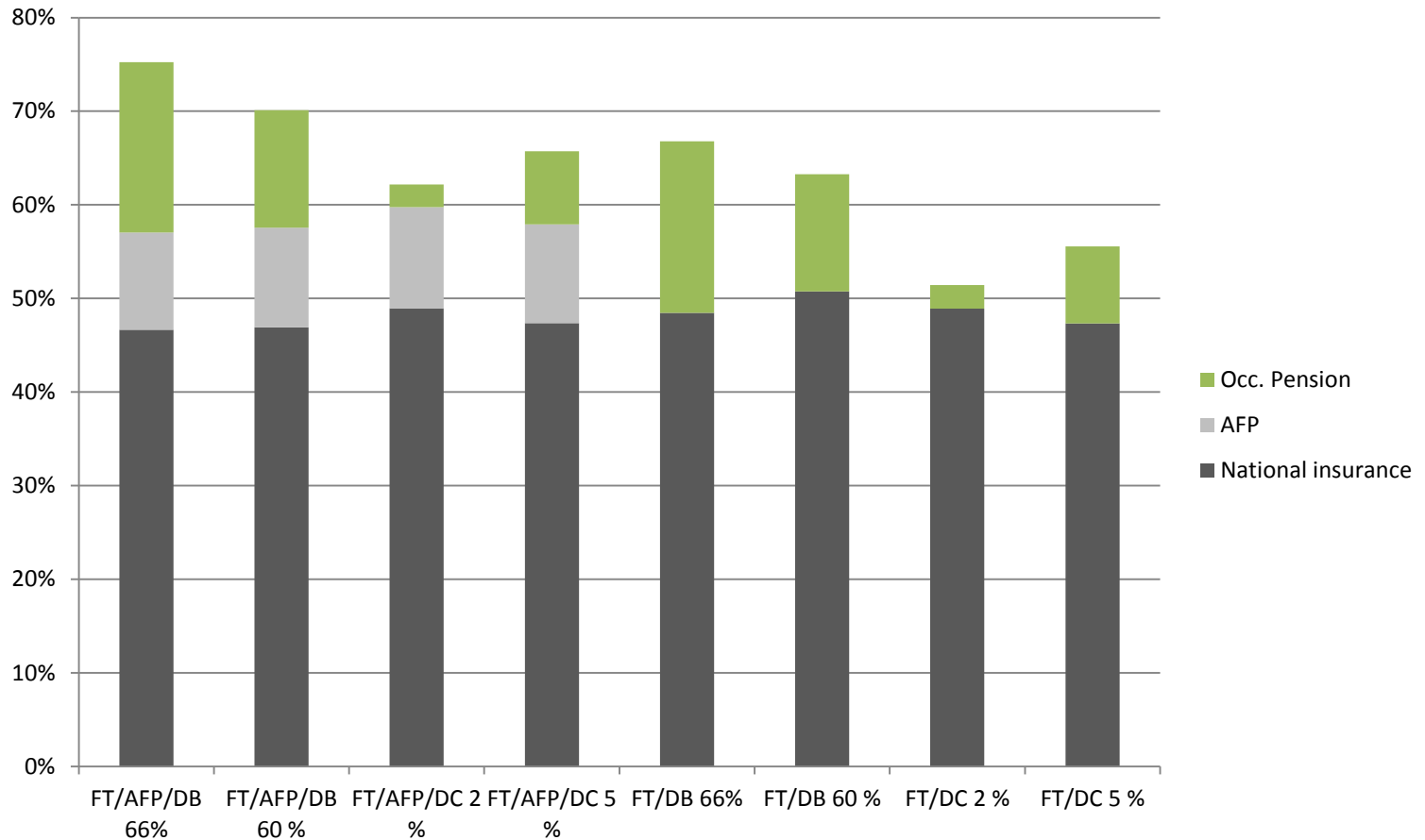
Private sector. Average RR-LI. Replacement rate relative to average life income in different pension arrangements.
 With or without AFP- coverage. Average for all age groups

	With AFP	No AFP
FT (RR-LI)	48.04 %	48.68 %
AFP (RR-LI)	10.67 %	0.00 %
TP (RR-LI)	7.66 %	7.56 %
Privat sector RR	66.37 %	56.23 %

Pension indicators. Private sector employees

	Private employees at 67 Median/Average	10% min	10% max	Standard deviation	N
RR-LI. Average life income	Median: 59.4 % Average: 61.3%	42.8 %	81.0 %	18.4 %	75 155
RR-FI. Final income.	Median: 55.7 % Average: 58.5 %	35.6 %	80.4 %	24.0 %	73 558
Ratio 1 – prop 2/3 Proportion more than 2/3 of average life income	31.1 %	NA	NA	NA	75 155
Ratio 2 – fut.pen. Average future pension 1953	Median: 81.8 % Average: 85.9 %	53.8 %	119.8 %	28.7 %	75 155
Average future pension in 2013 NOK/G	Median: 282 106 Average: 296 364	185 477	413 525	99 019	75 155

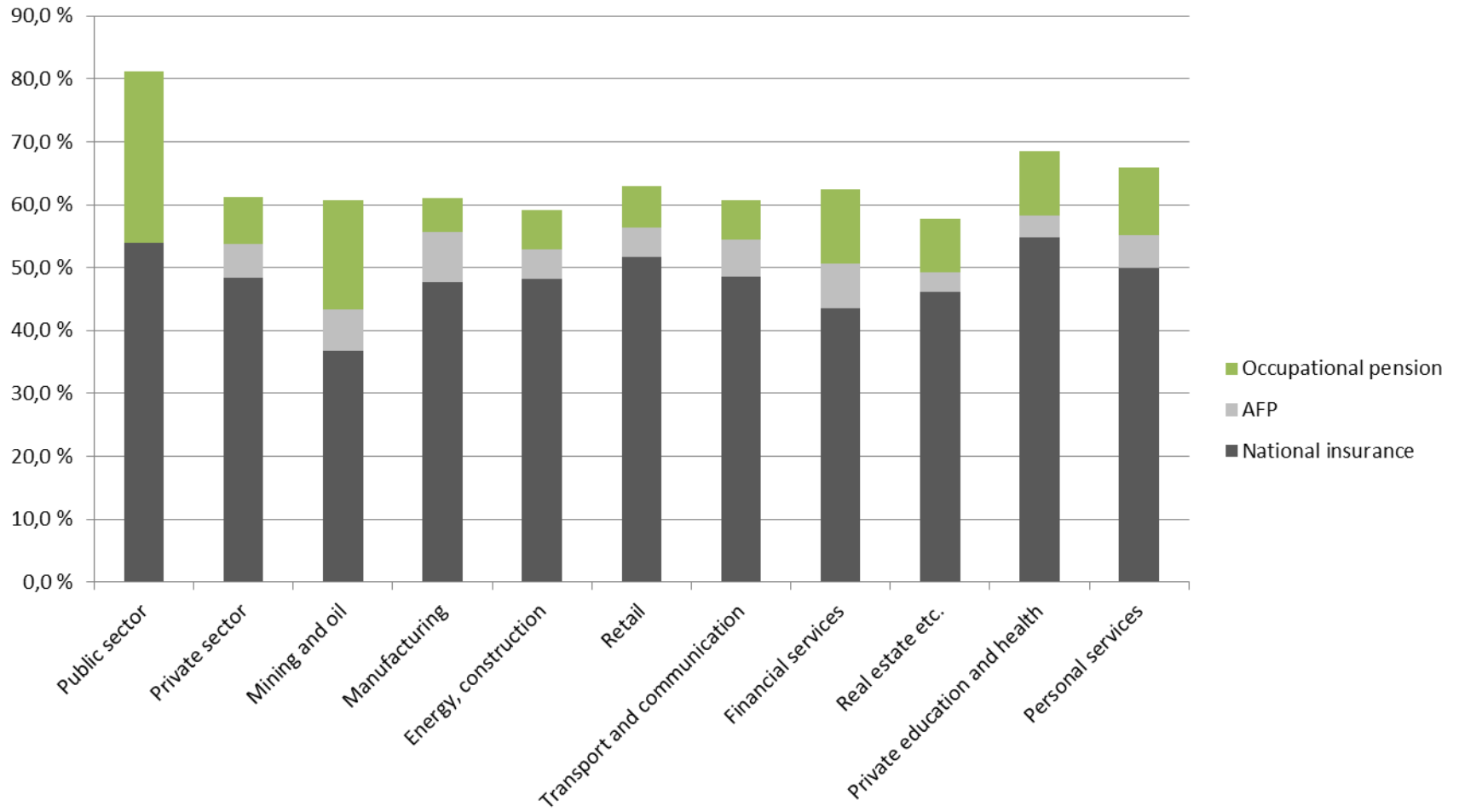
Average replacement rates in private sector by pension package. RR average life income. Pension income composition in each group. 67 year exit.

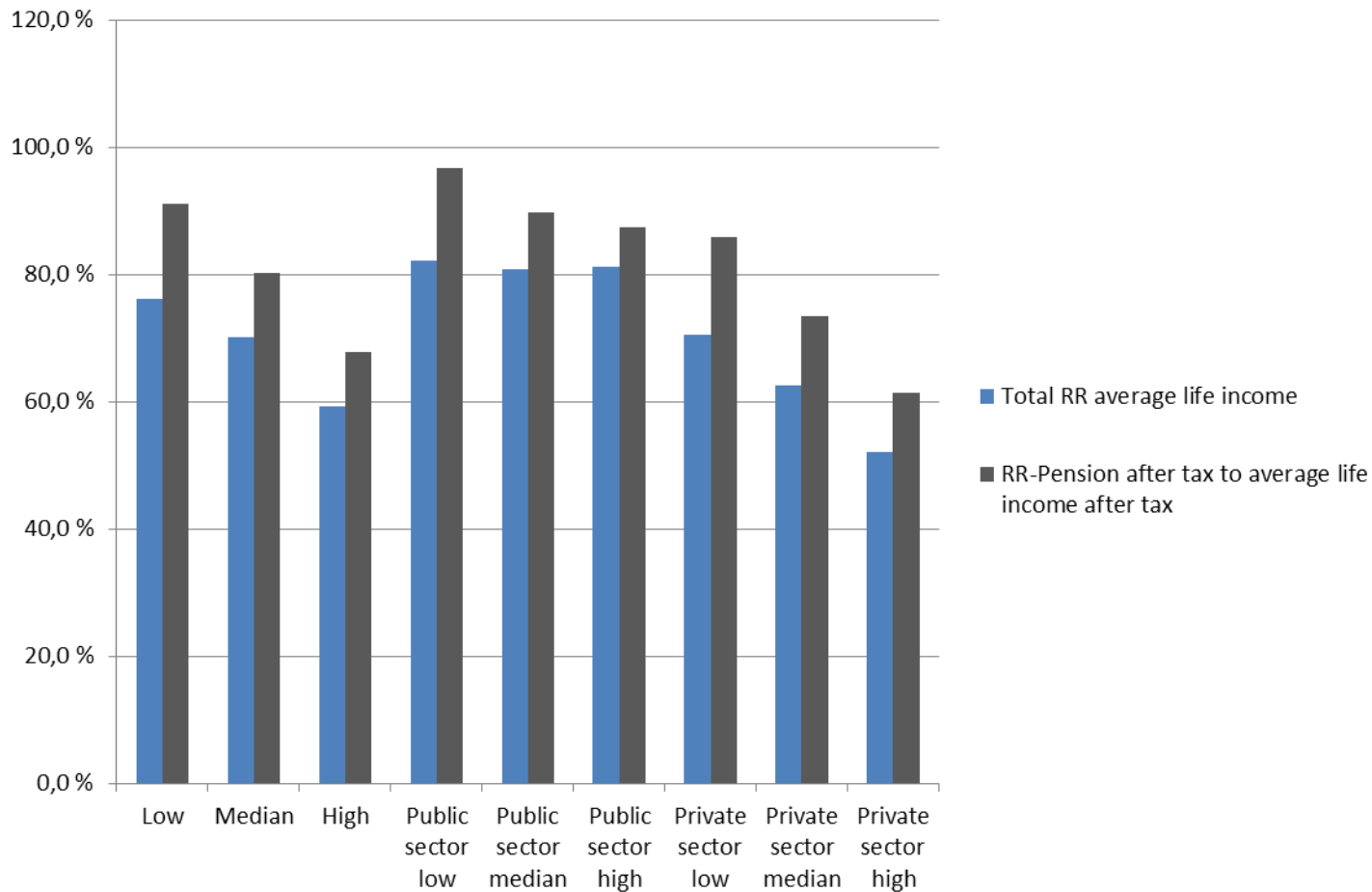
Pension levels by employment group. Age 35 - 61

	Percent of employees	RR-LI at 67 – average/median	Average yearly pension 2013 Nok
Public sector employees	40	81.2(=54.0+0+27.2)/ 76.8	320 996
Private sector employees with AFP and DB/DC+	13	71.9(=46.9+10.5+14.5)/ 69.8	375 373
Private sector employees with AFP and DC2%	17	62.2(=48.9+10.8+2.4) / 61.3	290 571
Private sector employees outside AFP DB/DC+	12	63.6(=48.3+0+15.3)/ 60.6	310 459
Private sector employees outside AFP and DC2%	18	51.4(=48.9+0+2.5)/ 50.2	236 147

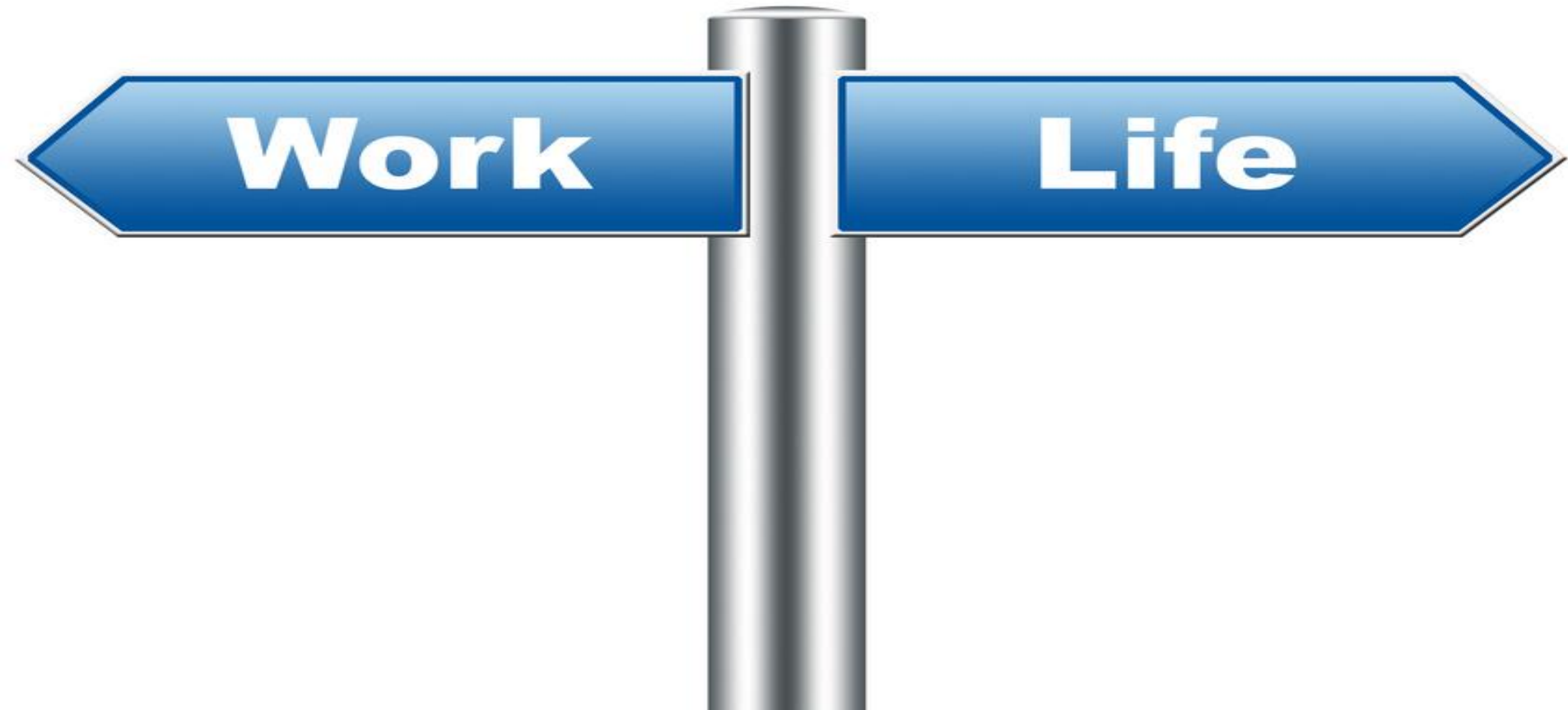
Replacement rate (RR-LI) and income composition by sector and industry All 35 to 61. 67 year exit.

Average life income replacement rate (RR-LI) before and after tax for different income groups in public and private sector. Employees 35 to 61 years.

4. Kortere eller lenggere yrkeskarrierer?

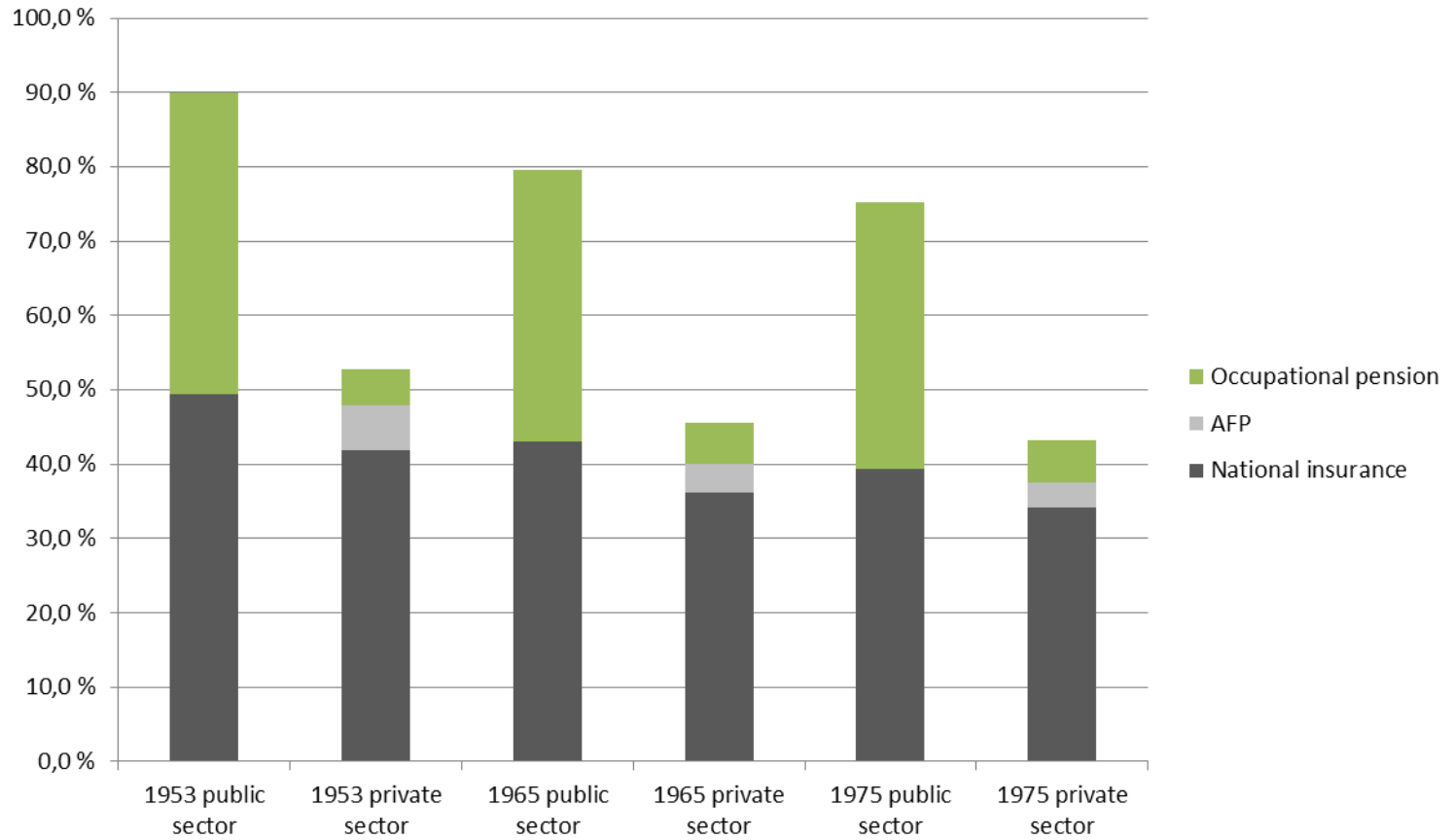
Percent of selected age groups that qualify for pension withdrawal at 62. (NB - offentlig "as if")

	% with pension above requirement	% men with pension above requirement	% women with pension above requirement
All – 35 – 61	62.0 %	81.1 %	41.7 %
Public sector	40.4%	68.2%	28.1 %
Private sector	76.2 %	85.0 %	59.6 %
Born 1953	74.6%	94.3 %	53.6 %
Public sector	64.6 %	91.8 %	50.8 %
Private sector	83.8 %	95.5 %	59.0 %
Born 1965	59.3 %	77.0 %	40.1 %
Public sector	34.6%	60.0 %	22.2 %
Private sector	74.5 %	82.4 %	60.5 %
Born 1975	57.8 %	75.2 %	39.1 %
Public sector	34.7 %	56.4 %	25.0 %
Private sector	71.0 %	80.4 %	54.4 %

Pension levels by sector and pension coverage. Age 35 to 61. Exit at 62. All income groups and person with income over 3.5 G.

	Percent of employees	RR-LI at 62 – average/median	Average yearly pension 2013 Nok
Public sector employees	All: 40	All: $80.7(=43.4+0+37.2)/77.5 \%$	All: 319 747
	3.5 G+: 37	3.5 G+: $75.9(=38.4+0+37.5)/74.7 \%$	3.5 G+: 349 021
Private sector employees with AFP and DB/DC+	All: 13	All: $53.9(=35.0+8.0+10.8)/52.3 \%$	All: 281 254
	3.5 G+: 14	3.5 G+: $51.3(=32.7+7.9+11.1)/51.3 \%$	3.5 G+: 293 924
Private sector employees with AFP and DC2%	All: 17	All: $46.6(=36.7+8.2+1.7) /45.4 \%$	All: 216 796
	3.5 G+: 18	3.5 G+: $43.4(=33.6+8.1+1.7) /44.6 \%$	3.5 G+: 225 883
Private sector employees outside AFP DB/DC+	All: 12	All: $47.6(=36.2+0+11.4)/45.3 \%$	All: 231 635
	3.5 G+ : 12	3.5 G+: $44.3(=32.5+0+11.8)/43.8 \%$	3.5 G+: 245 218
Private sector employees outside AFP and DC2%	All: 18	All: $38.5(=36.7+0+1.8)/36.8 \%$	All: 174 865
	3.5 G+: 19	3.5 G+: $34.8(=33.0+0+1.8)/36.0 \%$	3.5 G+: 181 962

RR-LI and pension income composition by age and sector. 62 year exit.

70 år

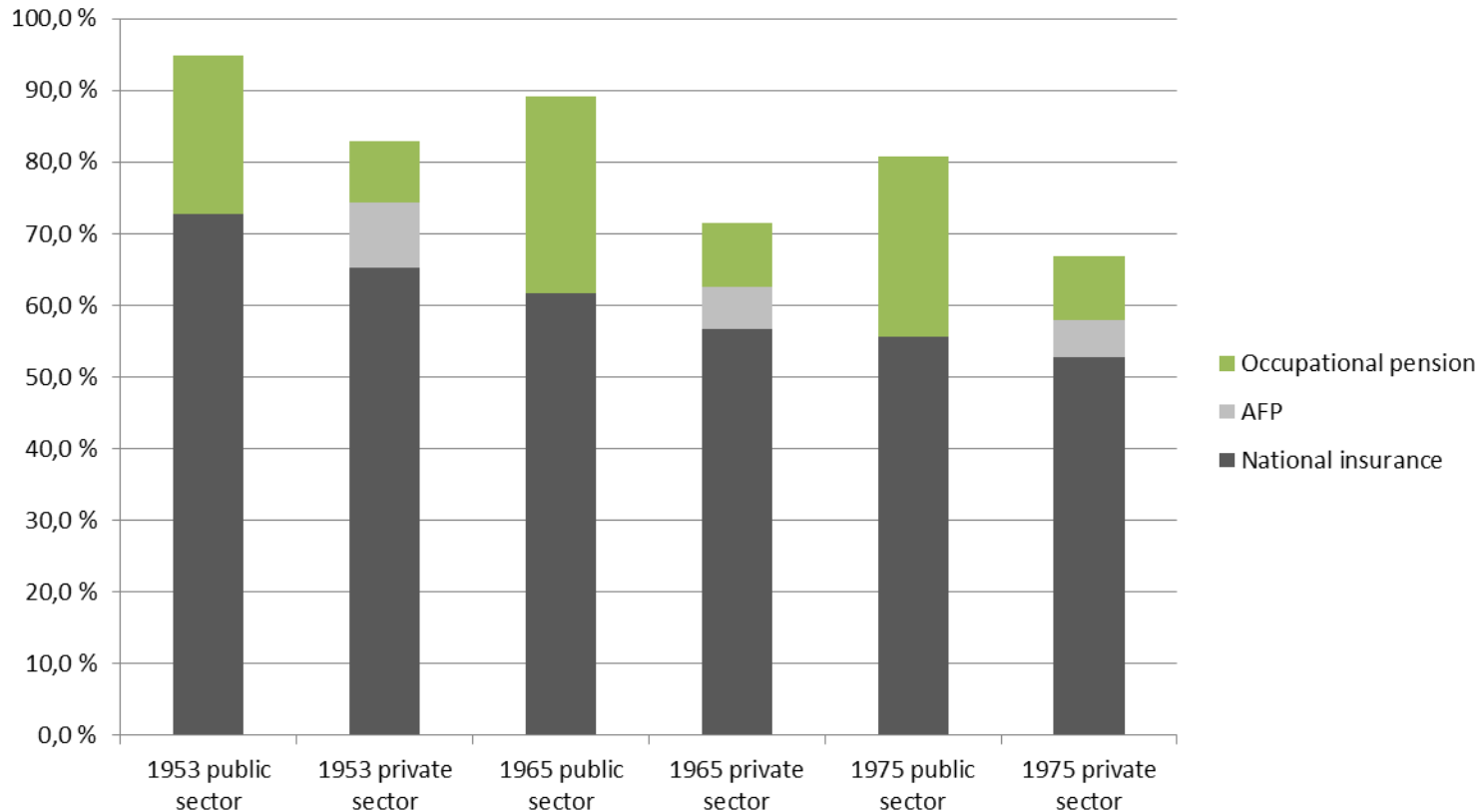

Pension levels by employment group. Age 35 to 61. Exit at 70.

Privat ansatte tar igjen mye på offentlig ansatte

	Percent of employees	RR-LI at 70 – average/median	Average yearly pension 2013 Nok
Public sector employees	All: 40 3.5 G+: 37	All: 88.2(=62.6+0+25.6)/83.3 % 3.5 G+: <u>81.9(=55.2+0+26.8)/80.0 %</u>	All: 348 202 3.5 G+: 378 215
Private sector employees with AFP and DB/DC+	All: 13 3.5 G+: 14	All: 84.3(=54.6+12.5+17.2)/81.4 % 3.5 G+: <u>79.9(=50.5+12.1+17.3)/79.9 %</u>	All: 437 784 3.5 G+: 456 765
Private sector employees with AFP and DC2%	All: 17 3.5 G+: 18	All: 72.9(=57.1+12.9+2.9) /70.9 % 3.5 G+: 67.8(=52.5+12.5+2.9) /69.3 %	All: 338 699 3.5 G+: 352 754
Private sector employees outside AFP DB/DC+	All: 12 3.5 G+: 12	All: 74.4(=56.4+0+18.0)/70.5 % 3.5 G+: 69.1(=50.8+0+18.3)/68.3 %	All: 361 254 3.5 G+: 382 111
Private sector employees outside AFP and DC2%	All: 18 3.5 G+: 19	All: 60.1(=57.1+0+3.0)/57.6 % 3.5 G+: 54.6(=51.5+0+3.1)/55.9 %	All: 273 946 3.5 G+: 285 520

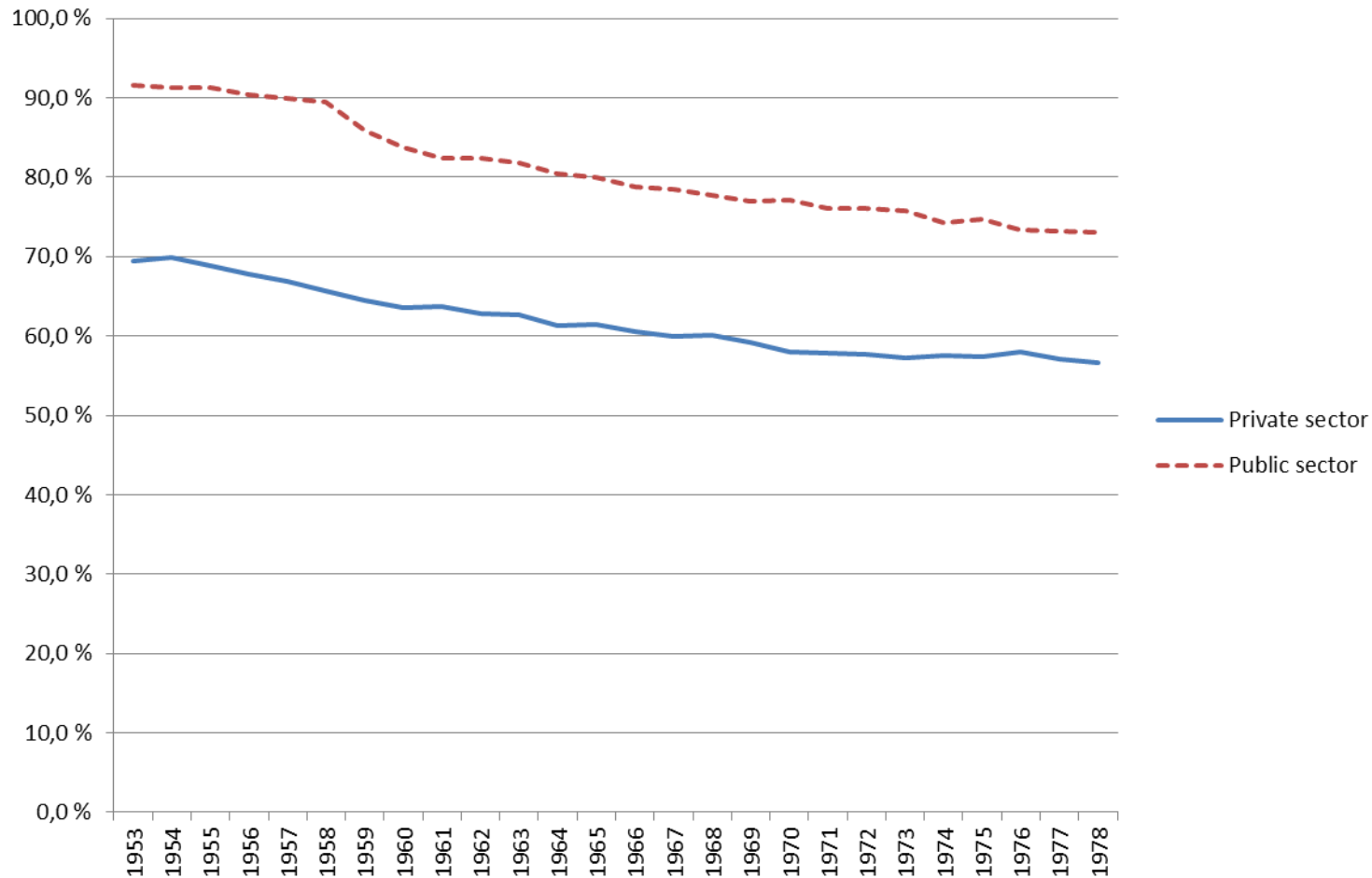
RR-LI and pension income composition by age and sector. Exit at 70 years

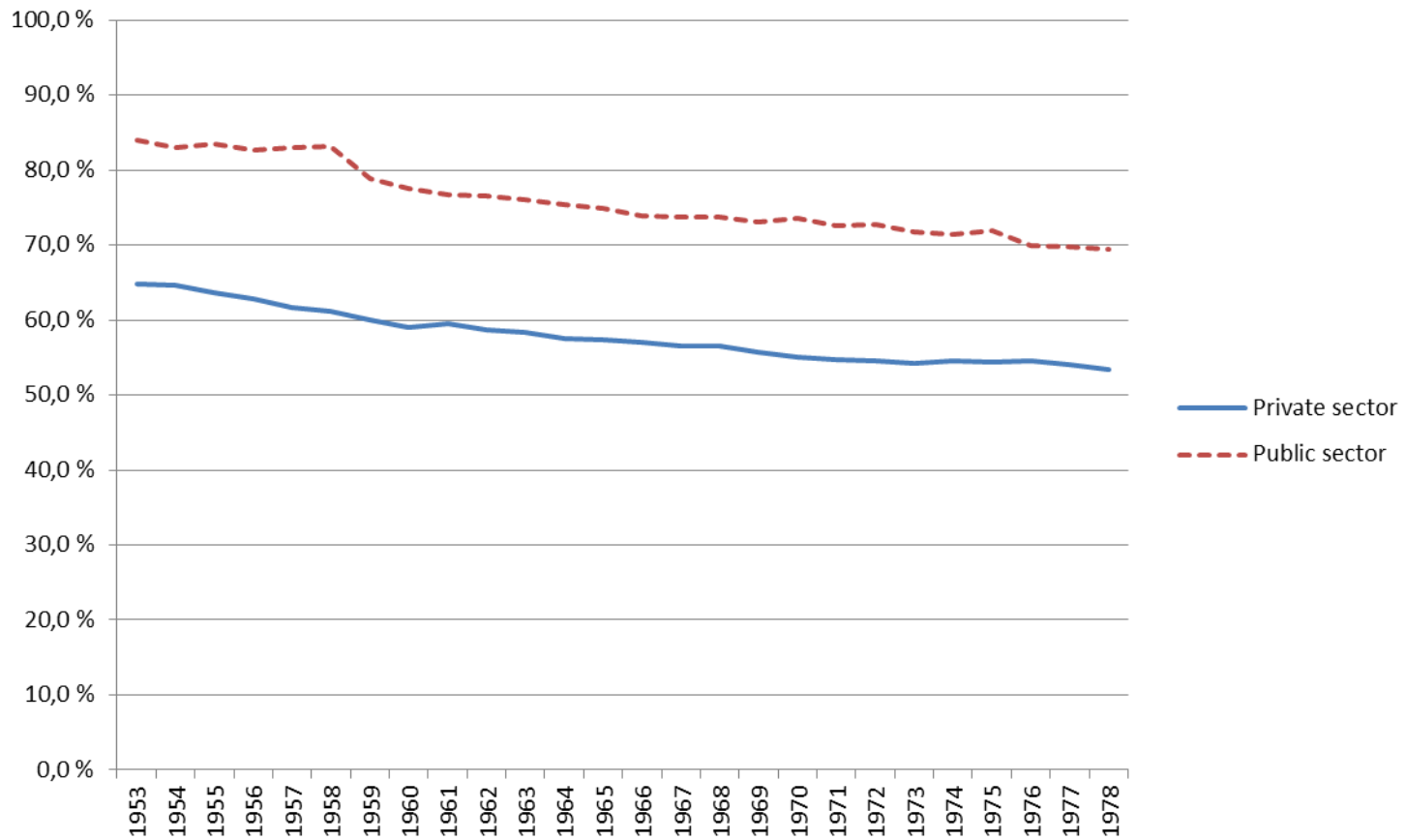
5 Forskjeller mellom aldersgrupper 1963- 1965 og 1975

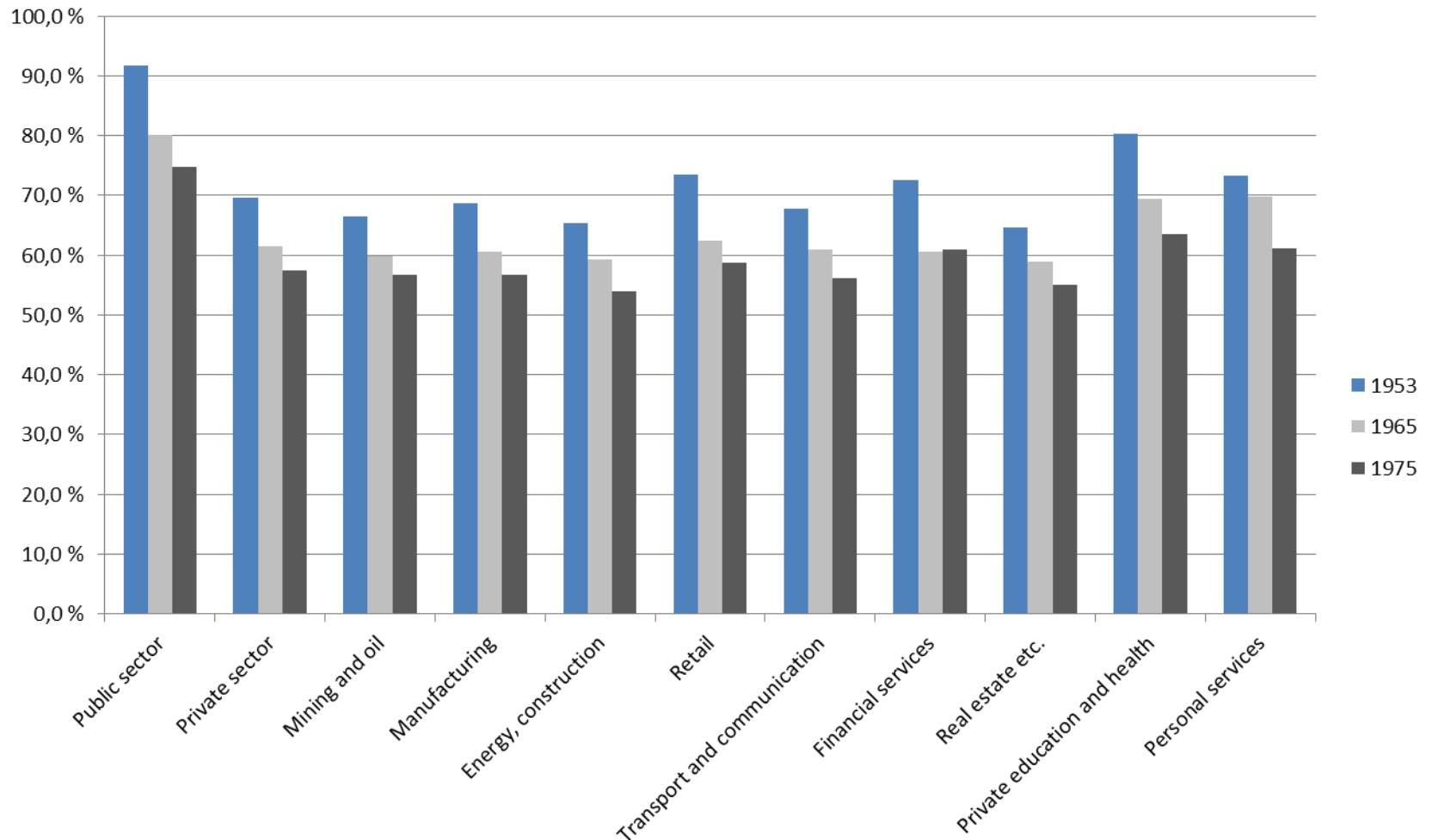
Average replacement rates relative to average income at 67 by age. Born 1953 to 1978. Public and private sector employees.

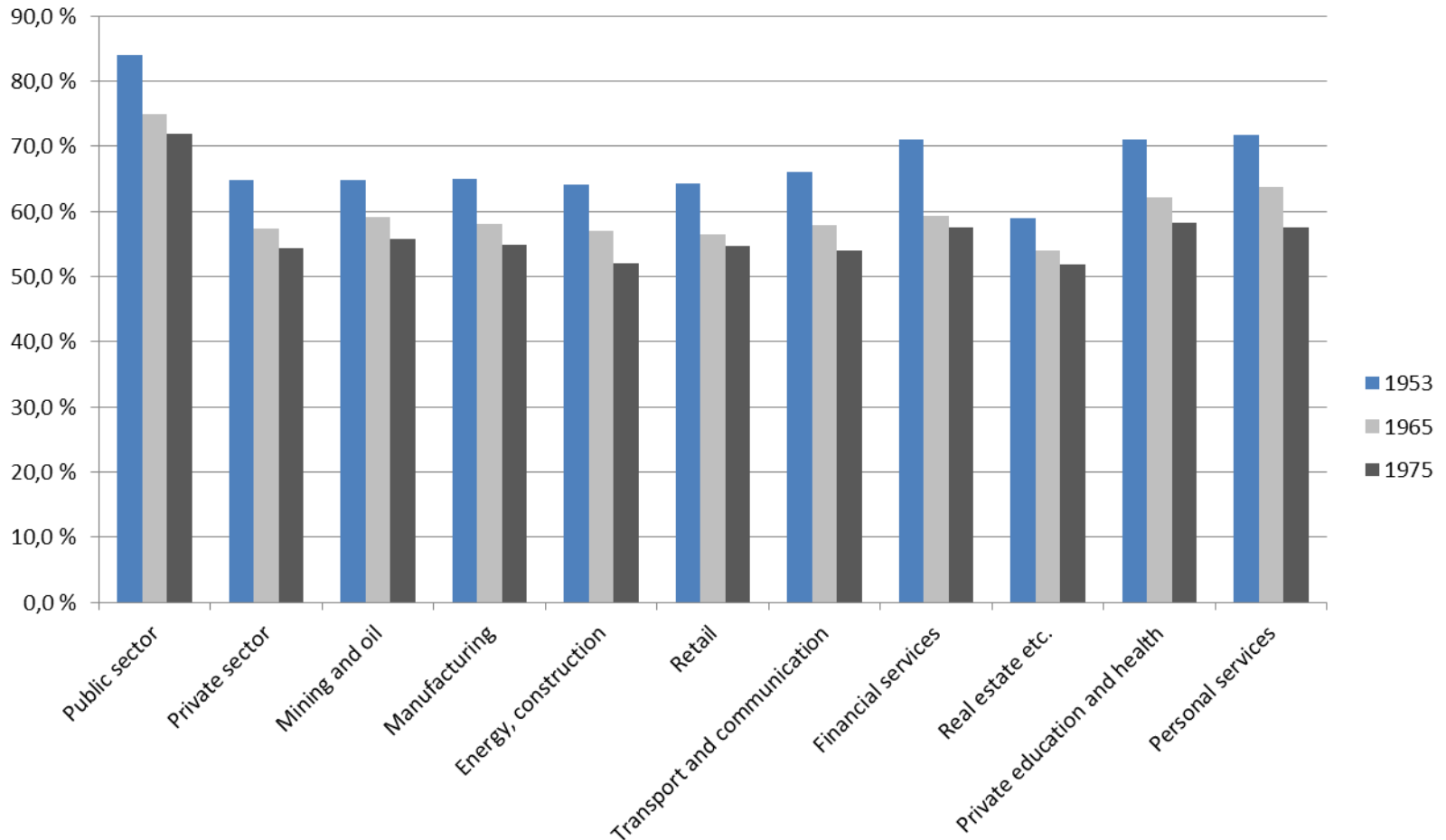
Replacement rate relative to average income at 67 by age. Born 1953 to 1978. Public and private sector employees. Income over 3.5G.

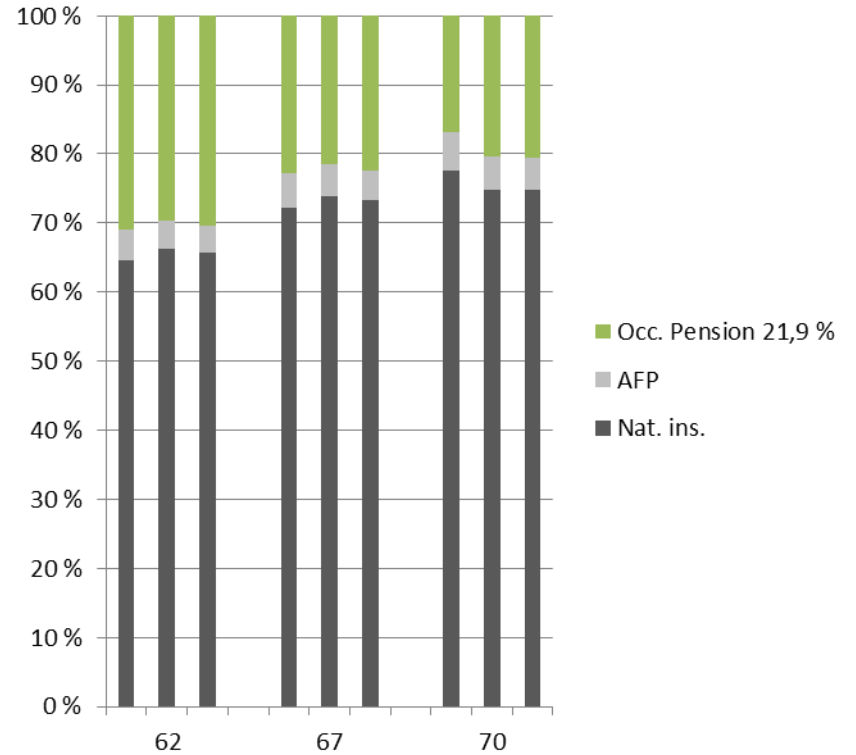
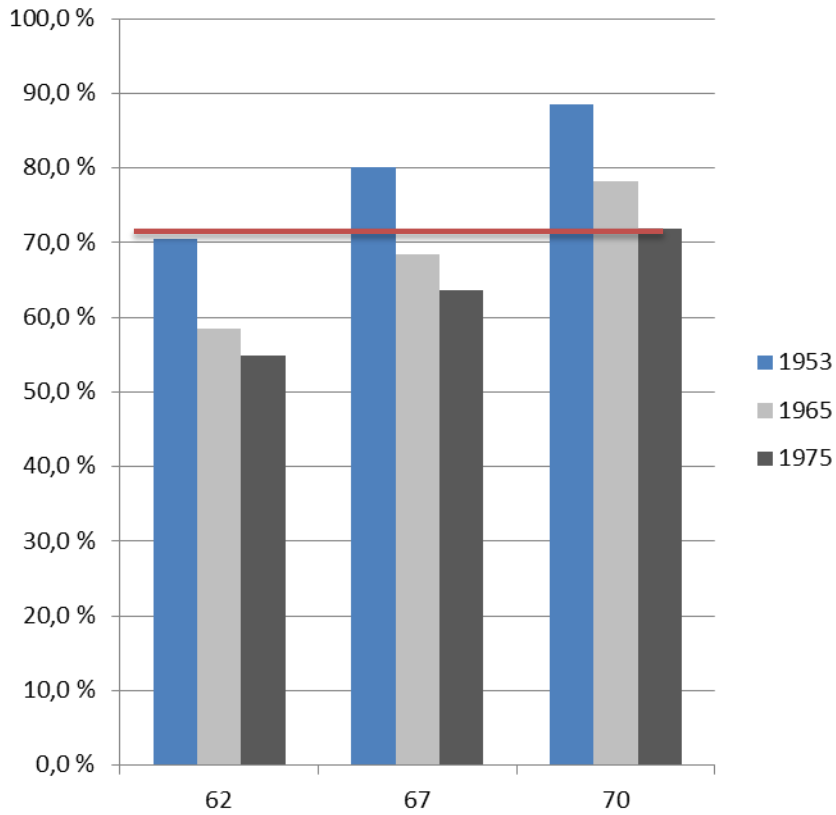
Replacement rate RR-LI by sector and industry. 1953, 1965 and 1975 age group. 67 year exit.

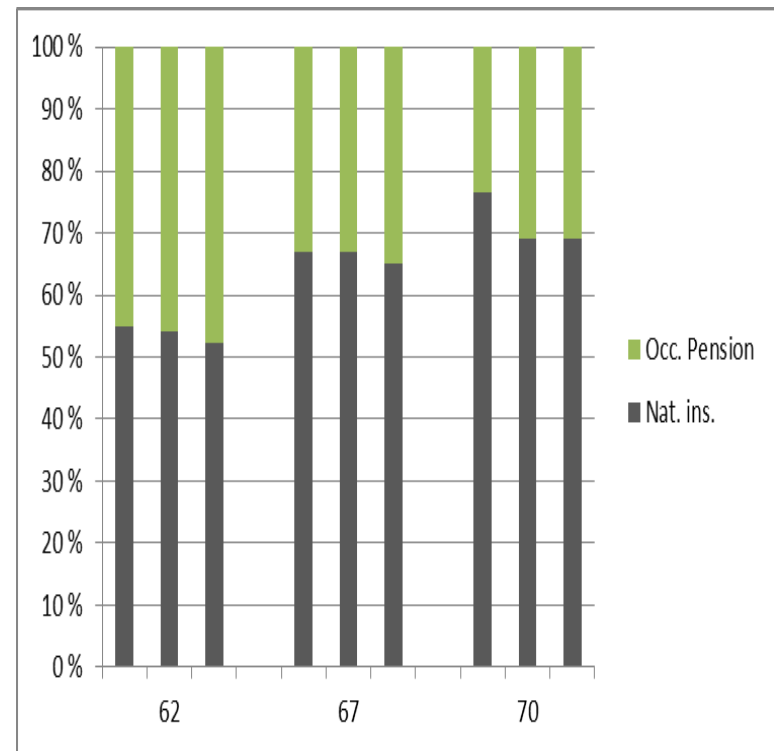
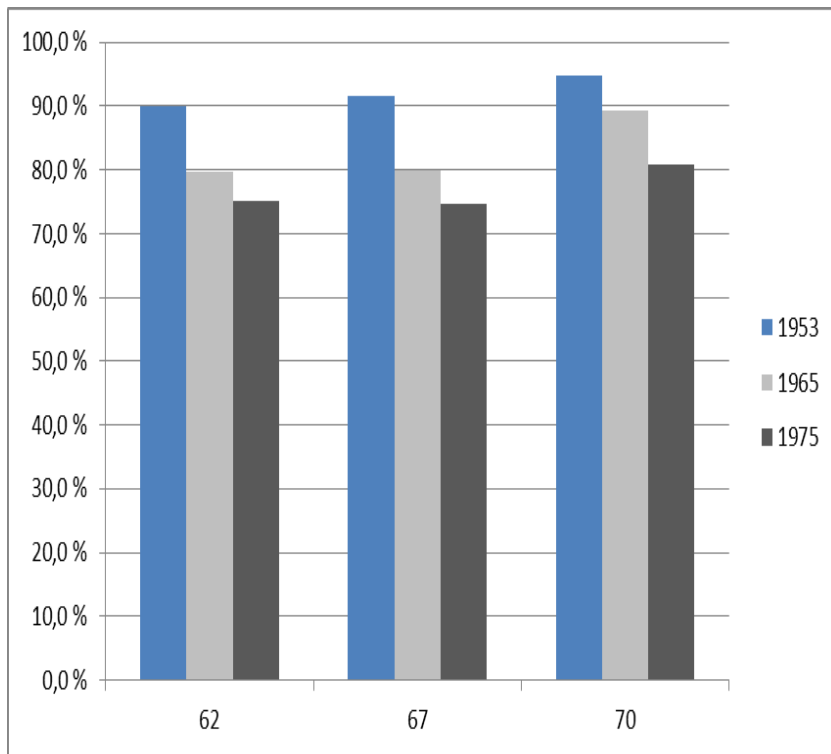
Replacement rate RR-LI by sector and industry. Income higher than 3.5G. 1953, 1965 and 1975 age group. 67 year exit.

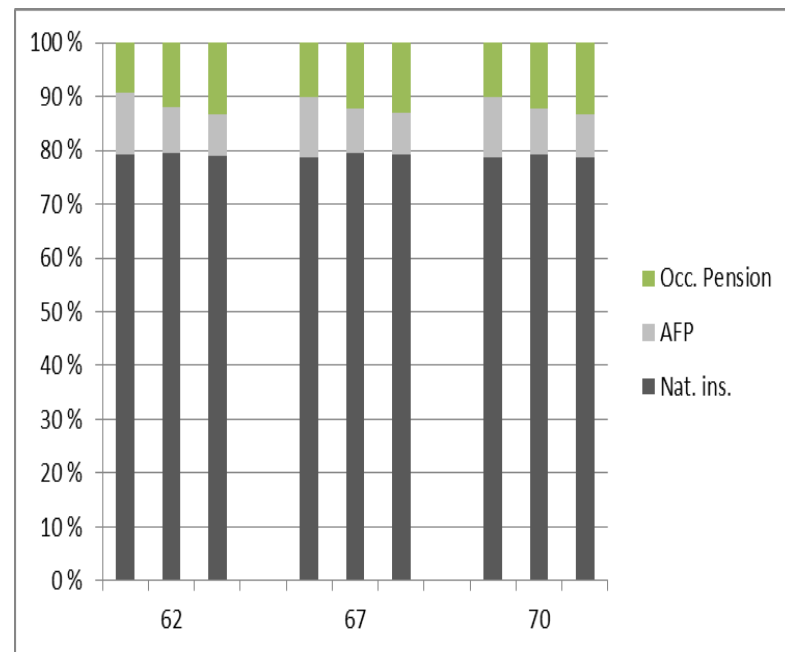
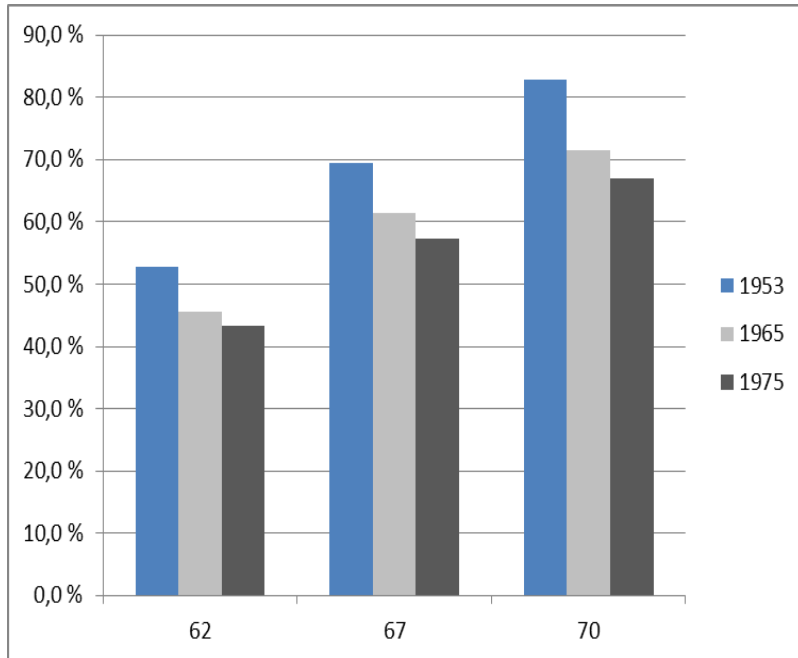
Samlet - Alle ansatte RR-LI

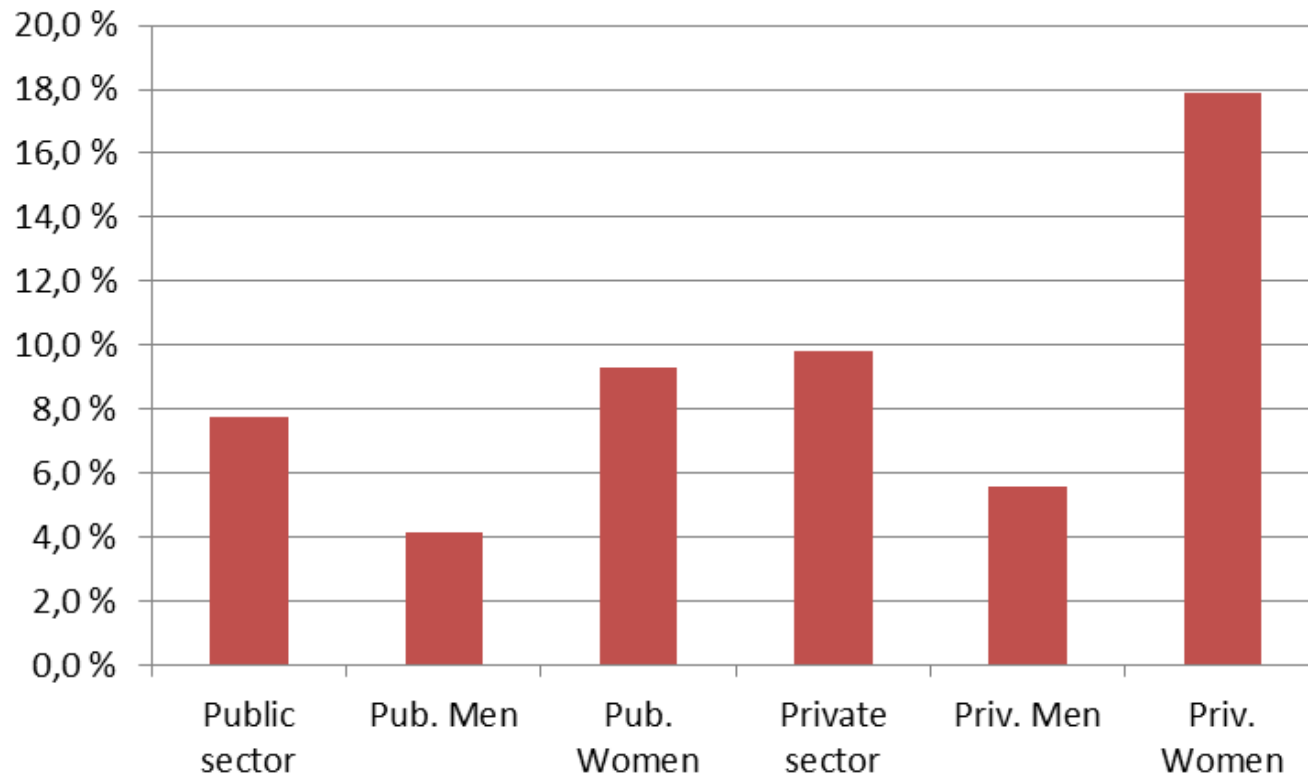
Offentlig ansatte RR-LI

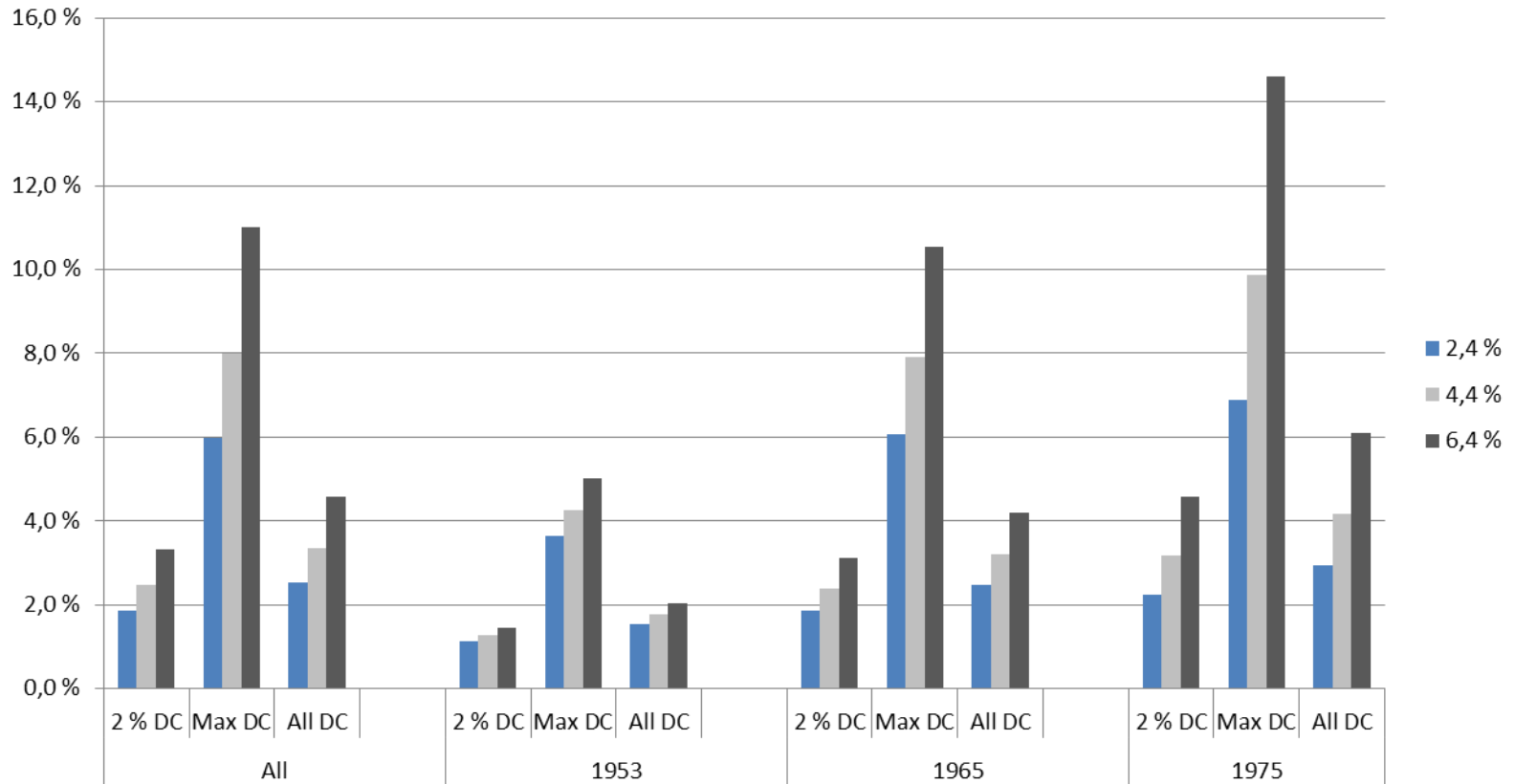
Privat ansatte RR-LI

Proportion with low pension income at 67 years pension withdrawal.

Average RR-LI by return on DC pension capital. 2,4%, 4,4% and 6,4. All employees covered by DC-plans, individuals covered by DC plans born 1953, 1965 and 1975.

6. Offentlig vs privat sektor – et eksperiment

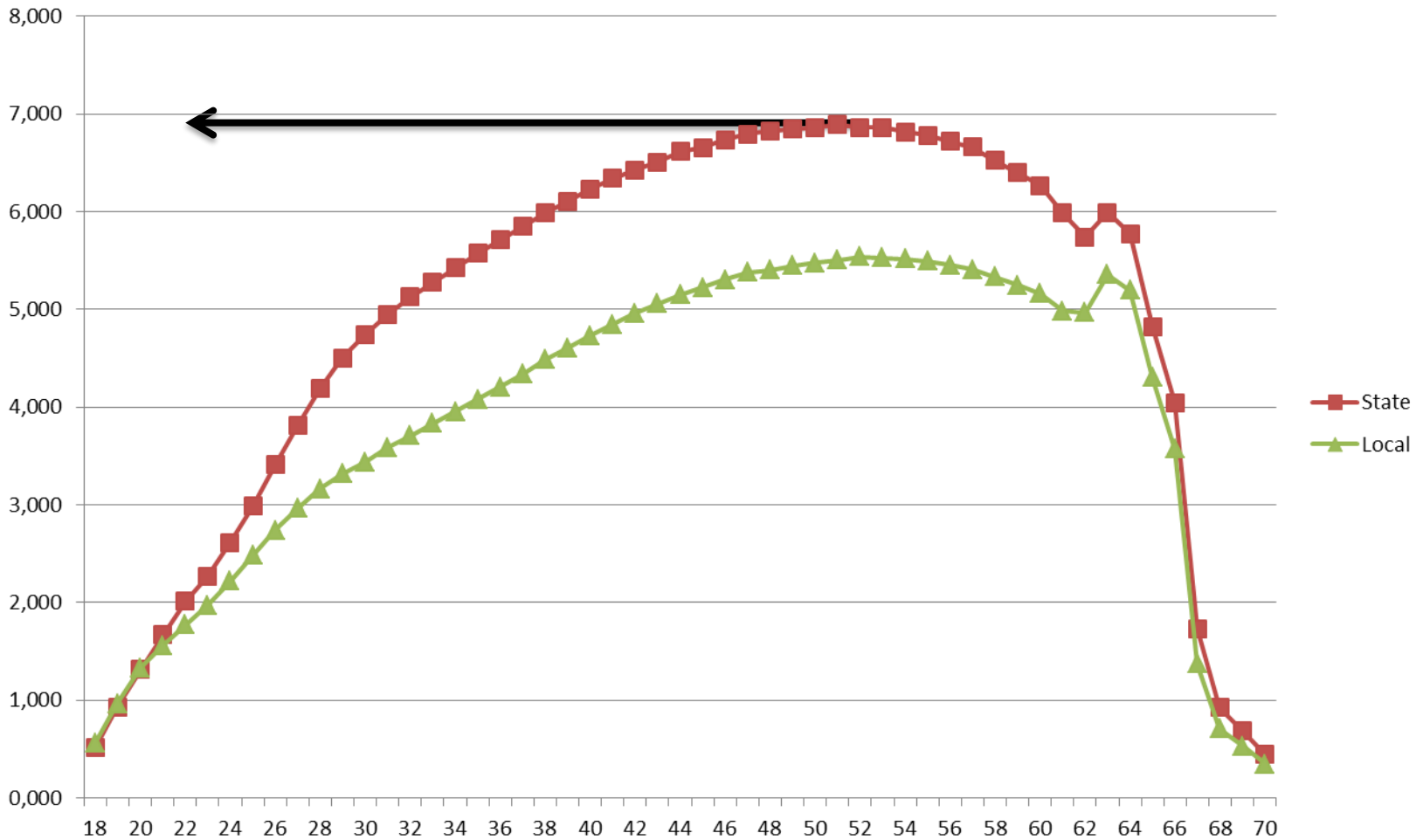
Replacement rate (RR-LI) for public employees at 67. Actual rate and hypothetical “private” rate.

Average RR-LI	National insurance	Hypothetical AFP	Hypothetical 5 % DC with top 23.1 %	Total RR-LI	Actual total RR-LI	N
State-All	49.2 %	11.0 %	14.1 %	74.4 %	76.7 %	17 390
Local-All	56.5 %	11.9 %	13.1 %	81.5 %	83.6 %	31 922
Public-All	54.0 %	11.6 %	13.4 %	79.0 %	81.2 %	49 312
State >3.5 G	46.3 %	10.8 %	14.3 %	71.4 %	74.1 %	15 429
Local >3.5 G	49.2 %	11.3 %	13.3 %	73.8 %	76.9 %	22 895
Public>3.5 G	48.0 %	11.1 %	13.7 %	72.8 %	75.8 %	38 324

Replacement rate (RR-LI) for public employees at 67. Actual rate and hypothetical “private” rate for individuals with income careers longer than 40 years and income level higher than of 2G.

Average RR-LI	National insurance	Hypothetical AFP	Hypothetical 5 % DC with top 23.1 %	Total RR-LI	Actual total RR-LI	N	Average income
State-All	46,65 %	10,94 %	14,30 %	71,89 %	72,15 %	11 206	527 738
Local-All	49,85 %	11,51 %	13,17 %	74,54 %	74,37 %	16 777	441 295
Public-All	48,57 %	11,28 %	13,62 %	73,48 %	73,48 %	27 983	475 912
State >3.5 G	46,29 %	10,89 %	14,34 %	71,52 %	72,00 %	10 942	533 831
Local >3.5 G	49,00 %	11,42 %	13,24 %	73,66 %	74,06 %	15 662	453 338
Public>3.5 G	47,88 %	11,20 %	13,69 %	72,78 %	73,21 %	26 604	486 444

Income through life for public sector employees

Færre stats- enn kommuneansatte med få år: <30 år: 3,5%/6,5%. <40 år: 18,9%/28,3%

7. Konklusjoner

- Store variasjoner i dekning
 - Offentlig ansatte
 - Privat ansatte: 28% AFP/2% DC plan, 22% AFP/DB eller max DC, 20% utenfor AFP med DB/Max DC, 31% har bare 2% DC og ikke AFP.
- Private pensjoner viktige – 25-30% av total pensjonsinntekt
- Pensjonsnivå ved 67: langt fra 2/3 i privat sektor
 - Betydelige skatteeffekter – rundt 10% økning i RR

Konklusjoner fort.

- Avkastning på innskuddspensjon får økende betydning for fremtidig pensjonsnivå
- Store aldersforskjeller
 - Bare 1 av 5 privat ansatte født 1975 vil oppnå 2/3 nivå ved 67 år
- Betydelige fordelingsvirkninger i folketrygden – total pensjon jevnere fordelt enn lønn
- Lavpensjonsproblem?
 - Minstepensjon høyere enn fattigdomsmål
 - 9% vil ha lavere pensjon enn 50% av median personinntekt

Konklusjon fort

- Ikke alle kan gå av tidlig – sosialpolitisk problem
 - Stor forskjell offentlig og privat sektor
- Ulik virkning av å jobbe lenger
- Stort potensiale i formue, men for hvem?

Pensjonspolitikken

1. Forskjellen mellom offentlig og privat sektor
2. Privat sektor tjenestepensjonsreform?
3. Forstår de yngre hva som vil skje?

1 av 5 i private sector født i 1975 vil oppnå 2/3 eller mer ved 67. Arbeider de til de er 70 får de det samme som 1953 kohorten hadde ved 67.

4. Sysselsettingspolitikk og aldersgrenser
5. Fleksibilitetsvinduet – 62 – 75?

For langt?

Håndterbart?

LYKKE TIL 😊

